

Hallucinatie?

Gerard Ouweneel

Voor een schrijver van stukjes over de innige relatie tussen vogelaars en hun vogels is een dag Breskens een mer à boire. Mocht u na deze bekentenis denken dat ik uitsluitend naar de fameuze trektelpost ga om stof op te doen voor deze schrijfsels, neen, dat niet. Voor vogelaars is Breskens de plek bij uitstek om te genieten van de doorkomst van trekvogels. Maar toch, te zien en te horen hoe collega-vogelaars het óók naar hun zin hebben, voegt wel een dimensie toe. Op een Breskensdag, en trouwens op alle trektelposten in dit land, verkeert men in een kring van geestverwanten, allen in hoopvolle verwachting welke fijne vogels die dag voorbij zullen ijlen: bijzonderheden, terugkerende Afrika-trekkers, eenlingen of van één soort tienduizenden. Speelt bij die beste stemming ook niet een rol dat vogelaars onder elkaar zijn? Lui die weten dat allen dezelfde emoties doorstaan, zodat ze daarom niets behoeven uit te leggen of vragen te beantwoorden? Ongetwijfeld, geen masker op is ontspannend.

Vrijdag 24 april beloofde alle kwaliteiten te bezitten voor een glorieuze Breskensdag. De wind zat goed en dan de laatste week van april, met nog heel veel terugkerende trekkers in de pijpleiding. Alle Breskenscracks hadden zich dan ook al tijdig geïnstalleerd. Zelfs Rob Sponselee was er weer, als een soort spijtoptant. Hem viel een begroeting ten deel gelijk een verloren zoon. Rob had eerder te kennen gegeven dat Breskens hem te druk werd, niet met vogels maar met vogelaars. De beloftevolle weersvooruitzichten van die 24^e april had hij echter niet kunnen weerstaan. Ook verscheen George Tanis, een aanstormend vogelaarstalent waarvan de Delta nog veel van zal horen. Die ochtend had Krijns zoon er tweeënhalf uur openbaar vervoer voor over om vanuit Ouddorp in Breskens te geraken.

Ondanks het tentoongespreide optimisme vielen die 24^e april 2009 de eerste uren niet helemaal mee, er tekende zich geen Denderende Dinsdag, Zotte Zaterdag of Dolle Donderdag af, memorabele dagen uit de rijke Breskenshistorie. Natuurlijk, drie Reuzensterren, een paar Purperreigers, twee Beflijsters, zowaar een Ransuil, Smellekens, Zomertortel en twee het pad overstekende Patrijzen vormden een lijstje waarmee vogelaars elders in het land vergenoegd mee thuis komen. Maar vandaag, hier op Breskens, met deze ogenschijnlijk zulke mieterse condities... matigjes. De discussies over trekvogels en weersomstandigheden kwamen weer los. Kort na het middaguur hielden de eerste vogelaars het voor gezien, ook om te gaan zoeken naar elders in Zeeuws-Vlaanderen gesignaleerd moois. De veertig resterende vogelaars begonnen wat soepeler om te gaan met de trektelpostregel 'stilte is dus noodzakelijk!' Dan, twintig over één, de luide uitroep van een Breskensveteraan, die de ervaring opdeed dat het geen kwaad kan om óók oog te houden op hetgeen achterlangs komt, langs de camping: 'Wat is dit hier?' Als bij een militair appél draait het cohort vogelaars 180 graden om. Even is het doodstil en staan zo'n veertig man als gehallucineerd omhoog te staren. Dan een kakofonie van kreten, verbijstering, ongeloof en opperste vreugde, waarin de uitroep 'een Stellers Zearend' overheerst. Bij ontdekking is de

Stellers nog niet eens zo ver verwijderd. Al verder opwaarts schroevend komt de vogel bijna boven de telpost waarna hij, op steeds hoger niveau, over de monding van de Westerschelde richting Walcheren gaat. De ambiance van licht, ruimte en open Scheldemonding geeft de Stellers de gunstigst denkbare entourage mee. Het typische zwart witte verenkleed in combinatie met het opvallend opblinkende geel van de reusachtige snavel en poten, geven de vogel iets bizars. De ene vogelaar staart de Stellers sprakeloos van verbazing na, als gold het een passerend Star Wars ruimtevoertuig. Bij de andere gaan alle registers van opperst vreugdebetoon open. De Stellers verdwijnt hoog boven Walcheren.

De Stellers Zeearend in volle vlucht, Dishoek, Walcheren, 26 april 2009 (Niels de Schipper). Let op de afgesleten toppen van de buitenste handpennen, een duidelijk geval van slijtage in gevangenschap. *The Steller's Sea Eagle in full flight, Dishoek, 26 April 2009; notice abraded outermost primaries, indicating an escapee.*

Natuurlijk beseft ieder dat dit niet kan, dat het een ontsnapte vogel moet zijn. Eén van de aanwezige Belgische vogelaars mompelt dan ook te hebben gehoord dat er pas eentje zou zijn ontsnapt in Veldegem, niet ver van Brugge. Maar degenen die, wat schuchter, met de tegenwerping komen 'deze telt natuurlijk niet', moeten het voorlopig doen met de verontwaardigde oppositie van één van de Breskens-kernkaderleden die roept 'zag je dan niet wat voor schitterende vogel het was, hier, boven onze telpost!' Dan komen de mobieltjes tevoorschijn. De vogelaar naast me roept in zijn apparaatje 'nou moet jij eens raden wat hier net voorbijkwam?' Kennelijk volgt een opsomming van zijn maats potentiële Breskens-droomsoorten, want mijn buurman reageert met een staccato 'neen'.

Dan helpt hij met 'het was een roofvogel. Neen, geen Havikarend, vééél groter'. En daarna, met onmiskenbaar iets triomfantelijks in zijn stem: 'Je raadt het toch nooit. Een Stellers Zeearend'. Daarop komt het hele verhaal. Een andere vogelaar brengt naar voren: 'Ik hoop dat hij de Oostvaardersplassen weet te vinden. Daar kan-ie oud worden met al dat aas, die karpers en ganzenpullen'.

De vogels die deze middag na de Stellers Breskens passeerden hadden enige moeite met nog op te vallen. Het nieuws gonsde door het land. 's Avonds belde Harm Jan Wight die, zoals welhaast gewoonlijk in het voorjaar, die dag op Eemshaven had gestaan. 'Was jij op Breskens vandaag?' Ik antwoordde bevestigend, waarop Harm Jan reageerde met 'wij waren op Eemshaven stikjaloers'.

De Stellers van Breskens bleef nog een paar dagen nagalmen. Iemand was de dag daarop nog zo met de vogel bezig, dat hij de Stellers weer op www.waarneming.nl zette. Hierop reageerde Peter Meininger minzaam met 'dat was gisteren'. Ook kwamen er op DeltaVogelNetwerk ontboezemingen met schandegeroep dat handelaren met zulke vogels sollen. Terecht. Bekend werd dat de Stellers met vergunningen uit Kazachstan zou zijn gehaald. Papier is geduldig en Kazachstan lijkt op Kamchatska, waar de Stellers Zeearenden echt thuishoren en dat ook ver weg in het oosten ligt. Peter Meininger ging op Walcheren op zoek. Op een akker bij Wissekerke, een wat triviale plek voor zo'n vogel, vond 'hij een grote bruine kip met een banaan'. Daar ergens wist 'de eigenaar' later de Stellers te vangen, zodat deze laatste toch zijn bestaan zal moeten slijten in een trieste voliére.

De Stellers Zeearend, hier nog in vrijheid, op een akker bij Zoutelande, 27 april 2009 (Johannes Luiten). *Steller's Sea Eagle in the southwestern Netherlands, 27 April 2009.*

Wat bleef is het beeld op het netvlies van een geweldige roofvogel, gestoken tegen de blauwe lucht boven de monding van de Westerschelde. En het beeld van een stel verbijsterde en uitgelaten vogelaars.

Stellers Zearend ver van huis (Kamchatka) in een rurale setting in Zeeland, 26 april 2009 (Erik Sanders). *Escaped Steller's Sea Eagle in a rural setting in the southwestern Netherlands, 26 April 2009.*

Summary

Ouweneel G.L. 2010. An escaped Steller's Sea Eagle *Haliaeetus pelagicus* and Dutch birders. *De Takkeling* 18: 101-104.

On 24 April 2009, an adult Steller's Sea Eagle passed a migration watch site near Breskens, southwestern Netherlands, to the utter astonishment and delight of the birders manning this site. The bird stayed some days in the vicinity, before it was recaptured by its 'owner'. Apparently, this bird was imported from Kazakhstan, which makes one wonder about the bird trade.

Adres: Lijster 17, 3299 BT Maasdam, glo@xs4all.nl